

Tot hier
droegen mij mijn voeten
ik sta - en wacht
de weg eindigt
waar water klotst
tegen de oever
En daar
op de andere oever
vervolgt mijn pad
of eindigt
van jou naar mij
jij staat - en wacht
tot het veer een oever bereikt
Elkaar voorbijgaan
kan alleen aan land

Gauke Zijlstra, Emmen
(3e prijs Pontjespoëzie)

Bedankt

Wandelnet bedankt alle donateurs voor hun bijdrage! Velen van u maakten onlangs gebruik van de mogelijkheid om middels automatische incasso te schenken. Met uw steun kunnen we ervoor zorgen dat het LAW-netwerk toegankelijk blijft en dat er rekening wordt gehouden met de belangen van wandelaars.

Ook wil Wandelnet de vormgevers Henk Droog en Marjolijn Delver hartelijk bedanken voor hun bijdrage aan de vormgeving van producten door de jaren heen.

Foto: Joep Naber

colofon

Binnen Wandelnet werken samen: Nivon, ANWB, NWB, KNBLO-NL, NTKC, Stayokay, Scouting Nederland, Op Lemen Voeten, TeVoet, Vrienden van de Voetveren, Veilig Verkeer Nederland, NKVB.

Wandelnet is het startpunt voor wandelend Nederland. Het geeft wandelen de plaats die het verdient: een goede mogelijkheid om overal te voet op pad te gaan. Omdat vrijwel alle Nederlanders wandelen, omdat wandelen gezond en leuk is en het bijdraagt aan een duurzame samenleving.

Lopende Zaken® is een kwartaalnieuwsbrief van Stichting Wandelnet, Postbus 846, 3800 AV Amersfoort, tel. 033 465 36 60, info@wandelnet.nl, www.wandelnet.nl
ISSN 1567-3804

Ontwerp en vormgeving: Concreet geeft vorm
Druk: Drukkerij Kerkebosch B.V. Zeist

Foto: Ad Snelderswaard

Nieuwe dagwandelingen Dwars door Gelderland

Na het succes van Dwars door Gelderland I (van Hierden naar 's- Heerenberg) presenteren Omroep Gelderland, Natuurmonumenten en Wandelnet twaalf nieuwe dagwandelingen. De wandelingen bestaan uit delen van acht verschillende LAW's en Streekpaden. Van 7 april tot en met 30 juni wandelde presentator Jelle Amersfoort deze routes en deed hier verslag van in het programma 'Geniet' van TV Gelderland. Bekijk de programma's nu online.

De wandelroute 'Dwars door Gelderland' start in Asperen en gaat dwars door de Betuwe richting Rhenen, naar de uitgestrekte Veluwe natuurgebieden. Ondertussen doet de tocht de Hanzestad Zutphen aan en slingert over elegante landgoederen en kleinschalige landschappen naar het glooiende landschap rondom Winterswijk. De laatste etappes voeren door het grensgebied naar het Duitse Zwillbrock. De routes zijn goed gemarkeerd en volgen voor een groot deel onverharde paden.

In de tv-uitzendingen brengt presentator Jelle de mooiste plekjes tot leven. Zo volgt hij in de eerste uitzendingen samen met padcoördinator Marga te Woerd de wandelroutes van Asperen naar Buren over het Grote Rivierenpad. Ga naar www.wandelnet.nl voor een etappe-overzicht met een routebeschrijving en kaart van elk traject. U kunt hier ook de tv-uitzendingen bekijken.

Kom naar de medewerkersdag

Zet het alvast in uw agenda: 29 oktober is de medewerkersdag van Wandelnet. Een dag vol interessante workshops en verrassingen. Voor alle vrijwillige medewerkers van Wandelnet. Meer informatie over de locatie en het programma volgt.

nummer 56 | juli 2011

Lopende Zaken

Nieuwsbrief Wandelnet

Wandelnet
Startpunt voor wandelend Nederland

Foto: Joep Naber

Verder in dit nummer:

- De grens over met de zomerwandeltip
- Uitbreiding Marskramerpad
- De poëzie van een pontje
- Nieuwe uitzendingen Dwars door Gelderland

Anja met voorstellen van de nieuwe stijl
(Foto: Femke Noordink)

Stichting Wandelplatform-LAW in een fris nieuw jasje

Wandelplatform wordt Wandelnet

Herkent u ons nog? Deze Lopende Zaken ziet er anders uit dan u gewend bent. Per 18 juli 2011 heeft het Wandelplatform een nieuwe huisstijl. En een nieuwe naam: Wandelnet. Dat was al de naam van de website, maar is nu ook de naam van de hele organisatie.

Fris en stevig. Zo karakteriseert directeur Anja van Kooten Niekerc de nieuwe vormgeving. Maar waarom deze verandering? "We hebben onderzoek gedaan naar onze naamsbekendheid", legt Anja uit. "Die bleek laag te zijn onder wandelaars. Hoewel mensen wel bekend zijn met onze producten: belangenbehartiging, de lange-afstandswandelpaden, onze gidsen, de wandelnet-site." Stichting Wandelplatform-LAW werkte eerder met verschillende vormgevers en had geen vaste stijl, en het vorige logo dateert van 1998.

Dus ging de stichting aan de slag met een voorjaars schoonmaak en haalde de bezem door de huisstijl. Om de naamsbekendheid te vergroten en de organisatie zichtbaarder te maken. Zo kan Wandelnet haar taken ook het best uitvoeren: opkomen voor de belangen van wandelaars en toegankelijk zijn als dé wandelexpert van Nederland. Om iedereen te laten weten hoe leuk en gezond wandelen is. De nieuwe naam en stijl sluiten aan op de nieuwe positionering, die focust op belangenbehartiging, expertise en de wandelpaden. De twaalf aangesloten organisaties stonden tevens achter deze keuze.

Wandelnet heeft ook verregaande ambities op digitaal gebied, vertelt de directeur enthousiast. "En dan is het handig één en dezelfde naam te hanteren voor de website en organisatie. Maar we vergeten onze roots niet; vandaar het wit-rode merkje in onze nieuwe stijl." Het wit-rode embleem krijgt een ereplek en siert nu alle communicatiemiddelen van Wandelnet: van briefpapier tot medewerkerspas.

"We willen zoveel mogelijk mensen verleiden tot het maken van mooie wandelingen", vervolgt Anja. "Tevens willen we kennis voor zakelijke contacten, zoals de provincies, meer op de kaart zetten. Een kenniscentrum ontwikkelen waar mensen die beleidsmatig met wandelen bezig zijn hun informatie vandaan kunnen halen. En in kunnen stoppen. Want in deze tijd kun je niet zonder kennisuitwisseling!"

Concreet geeft vorm ontwerp lente-achtig logo

De Gemeente Amersfoort namen ze ook al onder handen. Concreet geeft vorm ontwierp de nieuwe huisstijl van Wandelnet. Het bureau geeft al dertien jaar vorm aan de identiteit van organisaties. "Het nieuwe Wandelnet-logo verwijst naar paden, de routemarkering, natuur, vrijheid en plezier", geeft directeur Martijn Hassink aan. "Mooie glooiende paden, lekker weer. Het logo heeft een zakelijke, ambitieuze, lente-achtige en dynamische uitstraling." Een kleurrijke beschrijving van het nieuwe rood-groene beeldmerk.

Uitbreiding Marskramerpad aan zijden draadje

De teller staat nu op drie jaar. Dat is de voorbereidingstijd voor een omlegging van het stuk Marskramerpad ten oosten van Amersfoort, door de Gelderse Vallei. Alles hangt af van één persoon, die nog geen toestemming geeft voor het wandelen over een pad van 300 meter waar hij eigenaar van is. De hele omlegging - een uitbreiding van de LAW - is acht kilometer lang. Acht kilometer die niet doorgaan als die cruciale 300 meter wegvalt.

“De Gelderse Vallei is een complex gebied voor de aanwijzing van wandelroutes”, legt Jon Rietman uit. Jon werkt bij Wandelnet en is al elf jaar als vrijwilliger betrokken bij het Marskramerpad. “Het is van oudsher drassig gebied, waar weinig paden en wegen lopen. En de A1 loopt er als barrière dwars doorheen.” Over de snelweg kun je geen zebrapad maken. En een viaduct is een kostbare aanleg, die er nooit alleen voor een LAW komt. Dus als in deze situatie een pad-eigenaar niet langer toestemming verleent, is het moeilijk om een alternatieve wandelroute te creëren.

Toch ging Jon deze uitdaging niet uit de weg. Samen met Wandelnet-collega Joep Naber begon hij drie jaar terug met het zoeken naar een ander traject voor 3,5 kilometer van het Marskramerpad. Dit stuk loopt nu langs een drukke weg - niet prettig voor de wandelaar die niet van zijn sokken wil worden gereden. Eén jaar geleden werd de omlegging plotseling dringend: een boer zegde per direct zijn medewerking op aan het pad. “We mosten ‘t maar ‘es niet doen”, was zijn reactie.

Het nieuwe stuk van het Marskramerpad zou gebruik kunnen maken van een bestaand klompenpad. De eigenaars van de verschillende stukken van het pad moeten echter apart toestemming verlenen voor het omleggen en markeren van een LAW. Op de toestemming van de laatste eigenaar wordt nu met spanning gewacht.

Meer weten? Lees op de volgende pagina over paden en hun eigenaars.

nieuwsflits

Vlak voor deze Lopende Zaken ter perse gaat, is bekend dat dankzij de Natuurschoonwet het beslissende stuk pad openbaar is verklaard. Dus vanaf nu acht kilometer extra wandelplezier op het Marskramerpad!

En dit 3,5 kilometer

Foto: Jon Rietman

zomerwandeltip

Ontmoet de oosterburen op het Maas-Niederrheinpad

Traject: Dalheim (Dsl) - St. Odiliënberg (NL)
Kaarten: 45-49
Lengte: 23,5 km
Station: Dalheim/Bushalte: St. Odiliënberg
(naar station Roermond)

Leidraad voor deze wandeling op de grens van Limburg en Nordrhein Westfalen is het water. U loopt langs vochtige heidegebieden, kronkelende beekjes en riviertjes en plassen.

De route begint in het Duitse Dalheim en voert door Nationaal Park de Meinweg. U ziet erica, veenbessen, de kleine zonnedauw, gevlekte orchis en snuift de geur van wilde gagel op. Met een beetje geluk ziet u ook nog een adder. Het veertiende-eeuwse jachtslot Daelenbroeck aan de Roer doet in de verte op. De voor dit gebied zo typische carréboerderij staat prachtig in het groen. De watermolens verplaatsen ook nu nog altijd het water.

De Roer is slechts een van de vele riviertjes waar dit nieuwe pad zich langs kronkelt. Dit water brengt u langzaam Nederland weer binnen, uiteindelijk tot aan de Maas. De route eindigt bij St. Odiliënberg, waar u een kijkje kunt nemen bij de statige basiliek van deze plaats.

Krijgt u de smaak te pakken na deze zomerwandeltip? Bestel dan de nieuwe gids van het Maas-Niederrheinpad (Streekpad 10, voorheen het Maas-Swalm-Nettepad) via www.wandelnet.nl.

Foto: Bob Luyjckx, natuurfoto.nl

Pontjespoëzie

Een veer kan zijn als een relatie, aan eigen oever uit de gratie. Zo begint een gedicht van een oudveerman in de dichtbundel 'Pontjespoëzie II, 39 gedichten over een veerpontje'. Net als in 2002 schreef de vereniging Vrienden van de Voetveren in 2010 een dichtwedstrijd uit. De beste inzendingen zijn nu gebundeld in 'Pontjespoëzie II'.

Vrienden van de Voetveren wil voet- en fietsveren in Nederland in de vaart houden en ervoor zorgen dat pontjes terugkomen waar ze verdwenen zijn. Bestel het boekje 'Pontjespoëzie II' door € 9,99 over te maken op giro 5265803 ten name van Vrienden van de Voetveren te Bilthoven, onder vermelding van 'Pontjespoëzie' en uw adres.

Meer informatie over Vrienden van de Voetveren staat op www.voetveren.nl.

Lees op de achterpagina van deze Lopende Zaken alvast een voorproefje, een gedicht van één van de winnaars.

Over paden en toestemmingen

Eigenaardige paden

Iedere route die over bestaande paden gaat (en dat geldt voor de meeste LAW's), loopt over gebieden van zeer uiteenlopende eigenaars: van boeren tot commerciële organisaties. Een stuk van 5 kilometer kan tot wel 25 verschillende eigenaars hebben.

Zo nu en dan moeten LAW's worden verlegd door een wijziging in de eigendomssituatie. Een kavel waar een pad over loopt kan bijvoorbeeld verkocht zijn aan een andere eigenaar. Die nieuwe grondbezitter moet dan opnieuw toestemming verlenen. Of de eigenaar trekt zijn goedkeuring voor de LAW in na een negatieve ervaring of verandering van gemoed.

wandeletiquette

Het gedrag van wandelaars is van grote invloed op de bestaansduur van een LAW. Zo zijn er boeren die de toestemming intrekken om over hun pad te lopen als ze afval vinden op hun terrein. Sommige pad-eigenaars staan alleen wandelaars toe zonder hond. En zeker als je over een erf loopt, ben je daar te gast. Ga niet rondstruinen en houd je aan de route.

Dat lijkt niet altijd van belang, maar voor boeren of andere eigenaars kan dit cruciaal zijn voor hun medewerking aan de LAW.

Hij stelt prijs op familiair, face-to-face contact en heeft in de regel een broertje dood aan formele afspraken. Boeren overleggen vaak binnen de familie over de toestemming.

Een bosje eigenaars

Als een stuk grond verschillende eigenaars heeft, is daar soms een rentmeester voor aangesteld die de beslissing neemt. Andere keren moeten alle eigenaars instemmen met de komst van een LAW. Doorgaans geldt: hoe meer eigenaars, hoe lastiger het is tot een akkoord te komen.

Wisselgeld

Ook commerciële instellingen kunnen eigenaar zijn van een gebied waar een pad door loopt. Zo doorkruist het Marskramerpad een landgoed waar ASR Verzekeringen eigenaar van is. Als commerciële partijen geld willen zien, kan Wandelnet daar niet mee instemmen. ASR ging akkoord in ruil voor een vermelding in de wandelgids. Op deze manier kan de organisatie in het kader van maatschappelijk ondernemerschap de naam positief onder de aandacht brengen.

Via de Natuurschoonwet zetten landgoederen hun poorten open in ruil voor fiscale voordelen voor de eigenaar. Wandelen aan de hand van een routebeschrijving is er geen probleem. Voor padmarkering moet de eigenaar wel apart toestemming geven.

Gebaande paden

De provinciale landschappen, gemeentes, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zijn doorgaans geen dwarsliggers, zolang bestaande routes worden gevolgd. Soms zijn er speciale eisen, zoals in het geval van rustgebieden. Het Waterschap is bij het Marskramerpad uitgesproken voorstander van wandelen, omdat recreatief medegebruik extra bekendheid oplevert voor hun werk en organisatie.

Kleine stappen

Nieuw in het bestuur - Stichting Wandelnet verwelkomt een nieuw bestuurslid. Nico Visser (zie foto) trad op 18 april toe tot het bestuur van de organisatie.

Op pad in België - Ga op pad door het Belgische landschap met de nieuwe uitgave van de Grote Routepad-Overzichtskaart. De kaart helpt je op weg bij het plannen van een tocht of wandelvakantie in België. Op de kaart staan alle lange-afstandswandelpaden die het land doorkruisen. Goed voor 40 wandelpaden of 8000 km aan wandeltrajecten. Bestel de GR-overzichtskaart nu voor €7,50 in de webwinkel op www.wandelnet.nl.

Wandelen over ecoduct Kabeljauw

Het Maarten van Rossumpad en Trekvogelpad gaan in de toekomst over een ecoduct genaamd 'Kabeljauw'. De verbreding van de A50 werpt voor wandelaars nu een barrière op. De snelweg kruist de twee Lange-Afstand-Wandelpaden. Wandelnet heeft als oplossing voor dit knelpunt het medegebruik door wandelaars van het ecoduct Kabeljauw bepleit bij de provincie Gelderland en bij Rijkswaterstaat. Gelderland is inmiddels bereid de wandelvoorziening op het ecoduct mee te financieren. Uit onderzoek van Alterra blijkt ook dat recreatief medegebruik door 'langzaam verkeer' goed mogelijk is en geen schade oplevert aan de natuur of aan dieren die het ecoduct oversteken.

Tubbergen Wandelgemeente 2011

Wandelnet feliciteert de Gemeente Tubbergen! Tubbergen is gekozen tot Wandelgemeente van het jaar 2011. De Overijsselse gemeente is het meest vriendelijk voor wandelaars en scoort hoog op het gebied van onverharde paden, bewegwijzering, routecontrole, themaroutes, informatie, bereikbaarheid en voorzieningen bij wandelpaden. De gemeente ontving als prijs een bronzen beeld. Wandelkrant 'te voet' organiseerde de verkiezing.